

آزمون ۸ از ۱۰

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دهم - مرحله هشتم
(۱۴۰۰/۱۲/۲۰)**

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۱)

۱. گزینه ۳ درست است.
واژه‌هایی که معنی آن‌ها نادرست است و اصلاح آن‌ها:
مسلم داشتن (باور کردن - پذیرفتن) جولقی (پشمینه‌پوش - درویش) فراز آمدن (رسیدن - نزدیک آمدن) طاس (کاسه مسی)
اشباه (مانندها - همانندها - ج شبه و شبّه)
۲. گزینه ۴ درست است.
همه معانی واژه‌ها:
بردمیدن (برخاستن - خروشدن) افسر (تاج - کلاه پادشاهی - دیپهیم) هژیر (خوب - پسندیده - چالاک - چابک) کیوان (سیاره زحل)
۳. گزینه ۲ درست است.
واژه‌های اضافه و نادرست در هر گزینه:
(۱) بیهوده (۳) رسوا کردن (۴) زندگی
۴. گزینه ۱ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
صفاحت ← سفاقت * درگزراند ← درگذراند * خداوند صلاح را ← خداوند سلاح را * اهتراز ← احتراز
۵. گزینه ۴ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
سد ← صد * مضار ← مزار
۶. گزینه ۲ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
مطابعت ← متابعت * حوای ← هوای * مقصور ← مقصور
۷. گزینه ۳ درست است.
معرفی آثار دیگر:
اتاق آبی ← سهراب سپهری * دیوان غزلیات (دیوان شمس) ← مولوی * تفسیر سوره یوسف ← احمد بن محمد بن زید
طوسی * من زنده‌ام ← معصومه آباد
۸. گزینه ۱ درست است.
مشخص کردن نقش‌های نادرست و اصلاح آن‌ها:
هر درویش را (به هر درویش: متمم) شما را (باور شما: نهاد / مضاف‌الیه) سپه (سپه را: مفعول)
نقش‌های درست در واژه‌های دیگر:
بداندیش را (آتش خرمن بداندیش: مسند / مضاف‌الیه) خدنگی (مسند) نطق (مفعول)
مر شما را (نگهبان شما: مسند / مضاف‌الیه - برای شما: متمم) بسیار (قید)
۹. گزینه ۳ درست است.
در همه گزینه‌ها زمان و نوع افعال «ماضی استمراری» است؛ به ترتیب:
(۱) می‌بود - می‌گفت (۲) می‌گذشت (۴) می‌بود - می‌بود (می‌بُد)
ولی در گزینه پاسخ، ماضی ساده مشهود است.
۱۰. گزینه ۱ درست است.
اصلاح موارد نادرست:
(۱) «داد» اسم و در نقش گروه مفعولی و «نمی‌ماند» مضارع اخباری است.
(۲) هر دو «واو» ربط هستند.
(۳) جمله مستقل مرکب: «بستان داد طرب از دنیا / کاین عمر نمی‌ماند»

جمله‌های مستقل ساده: «ساقی بده - این عهد نمی پاید»

۴) در بیت، دو ترکیب وصفی: «این عمر - این عهد» و ترکیب اضافی «داد طرب» یافت می‌شود.

۱۱. گزینه ۴ درست است.

در همه موارد غیر پاسخ، حرف ربط «که / تا» سبب ایجاد جمله وابسته (پیرو) شده است. (توجه: در گزینه ۳ حرف ربط «که» محذوف است) ولی در گزینه پاسخ «تا» که فاصله زمان (وگاهی مکان) را بیان می‌کند، حرف اضافه است و ایجاد متمم می‌کند. (نه جمله وابسته)

۱۲. گزینه ۲ درست است.

دو نکته در این سؤال قابل توجه است: اول اینکه حروف ربط و اضافه و ... در جمله فاقد نقش هستند. (نقشی به نام حرف اضافه یا ربط نداریم) و دوم اینکه حرف اضافه «از بهر / بهر» به معنی «برای»، ایجادکننده متمم است. (و نه نقش دیگر)

۱۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته شده:

۱) ایهام: «قرار ندارم» به دو معنی ۱- تاب و تحمل ندارم ۲- عهد و پیمانی ندارم * بیت فاقد تشبیه است.

۲) ایهام: «به بر آید» به دو معنی ۱- شکفته و میوه‌دار شود ۲- در آغوش آید * بیت فاقد تشبیه است.

۳) ایهام: «خاکسار» به دو معنی ۱- خاک‌آلوده ۲- شبیه خاک که کنایه از بی‌قدر و ارزش است. * تشبیه: «عافیت به بالین»

۴) ایهام: «به سر دوانمش» به دو معنی ۱- نوشتن قلم ۲- کنایه از معطل کردن * بیت فاقد تشبیه است.

(زبان خامه - در امید) هر دو اضافه استعاری هستند.

۱۴. گزینه ۱ درست است.

مجازها در گزینه‌های دیگر:

۲) «سر» مجازاً پیشانی - «در» در مصراع دوم مجازاً آستان

۳) «خون» مجازاً کشتار و قتل

۴) «دامن» مجازاً وجود محبوب (توجه: «از دست ندهیم» کنایه از «رها نکردن» است).

۱۵. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های موجود:

۱) تضاد بین سنگ و شیشه

۲) جناس ناهمسان بین «جم - نام - بام» * سجع در میان و انتهای مصراع اول (بام - نام) و میان مصراع دوم (جام) [توجه:

این کاربرد سجع در شعر را قافیه می‌گویند.]

۳) «وفا» استعاره دارد. - «در» استعاره از لطف و محبت

۴) «بو» ایهام دارد به دو معنی ۱- رایحه ۲- امید

۱۶. گزینه ۴ درست است.

تشبیهات هر گزینه:

۱) قامت به درخت ۲) شخص دلستان به سرو

۳) وجود به ملک ۴) ابرو به کمان - گیسو به کمند

۱۷. گزینه ۱ درست است.

در گزینه پاسخ «است» در مصراع اول به معنی «وجود دارد» و در مصراع دوم به معنی فعل اسنادی (است - می‌باشد و ...) و در نتیجه دارای جناس همسان است.

۱۸. گزینه ۲ درست است.

«نهاد» در گزینه پاسخ به معنی «گذاشتن» و در گزینه‌های دیگر به معنی «خلقت - طبیعت - ذات» است.

۱۹. گزینه ۳ درست است.

در گزینه پاسخ: «تأکید و توصیه به نابودی غم» مطرح شده است و در گزینه‌های دیگر، «حق و راستی» اصل خلقت دانسته شده است.

۲۰. گزینه ۴ درست است.

مفهوم درست گزینهٔ پاسخ، «ایثار، اتحاد، استقامت و مبارزه در برابر دشمن» است.

۲۱. گزینه ۲ درست است.

مفهوم هر گزینه:

(۱) مراقبت از نیات بد خویشاوندان

(۲) رفتار هرکس، نمودی از سیرت اوست.

(۳) تأکید بر جایگاه و ارزش دل

(۴) ترک تعلقات یعنی زندگی جاوید

۲۲. گزینه ۳ درست است.

در همهٔ ابیات غیر پاسخ، به «نفی و ردّ ناز معشوق» پرداخته شده است، ولی در گزینهٔ پاسخ «به ناز محبوب ارزش داده شده و ناز او، نیاز عاشق دانسته شده است.»

۲۳. گزینه ۱ درست است.

مفهوم گزینهٔ پاسخ: «بیان عشق جانگداز نسبت به جانان» و مفهوم گزینه‌های دیگر، این است که «شب، زمان مناجات و سوز و گداز با معبود است.»

۲۴. گزینه ۴ درست است.

مفهوم هر یک از گزینه‌ها:

(۱) نفی عجب و خودپسندی

(۲) نفی دورویی و ریاکاری

(۳) توصیه به خداجویی

(۴) و بیت سؤال: شباهت ظاهری، دلیل ارزش یکسان پدیده‌ها نیست.

۲۵. گزینه ۴ درست است.

در بیت گزینه پاسخ، «زمینهٔ قهرمانی» به چشم می‌خورد.

عربی، زبان قرآن (۱)

۲۶. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «برای شما آباد کرد» گزینه ۲: «زمین را»

گزینه ۳: «زمین آباد»

۲۷. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «درس می‌دهد»

گزینه ۳: «مزرعه / تدریس می‌کند»

گزینه ۴: «زیباترین باغ / نه»

۲۸. گزینه ۳ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «احیاناً»

گزینه ۲: «بارها / پی بردند»

گزینه ۴: «این پدیده عجیب است»

۲۹. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «لوله»

گزینه ۳: «منتقل می‌کنند»

گزینه ۴: «چاه / بندر / منتقل شده است.»

۳۰. گزینه ۲ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ای / تواضع کنید / یاد می‌گیرید / یاد می‌دهید»

گزینه ۳: «این‌ها دانشجویند / یاد می‌گیرد»

گزینه ۴: «این‌ها دانش‌آموزانی هستند»

۳۱. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «می‌دیدند»

گزینه ۳: «ایام تعطیلی / می‌دانند»

۳۲. گزینه ۱ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «توانا بود»

گزینه ۳: «چشمش»

گزینه ۴: «چرخاندن / قادر بود»

۳۳. گزینه ۴ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «چنگ زدند / پراکنده نشدند»

گزینه ۲: «رحم شود»

گزینه ۳: «ما»

۳۴. گزینه ۱ درست است.

«لا یظلم؛ ظلم نمی‌کند» مضارع منفی است.

۳۵. گزینه ۳ درست است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «الحدیقة»

گزینه ۲: «سیرسل / جاسوس»

گزینه ۴: «خبراً مهماً / من جواسیس»

ترجمه درک مطلب:

ویروس موجود بسیار کوچک است. از باکتری کوچک‌تر است. هنگامی که باکتری یا ویروس‌ها به جسم انسان وارد می‌شوند و در آن زیاد می‌شوند (تکثیر می‌شوند) انسان به بیماری دچار می‌شود. بعضی از انواع باکتری برای بدن مفید و برخی به آن ضرر می‌رساند. هنگامی که انسان به بیماری‌هایی که سبب آن میکروب‌ها هستند دچار می‌شوند، پزشک اقدام به بعضی معاینات برای شناخت نوع میکروبی که علت بیماری است، می‌کند و این به طبیب برای شناختن داروی مناسب جهت اثر گذاشتن روی میکروب و در ادامه بهبودی بیمار (بازگشت مریض از بیماری) کمک می‌کند. امکان دارد که میکروب‌ها از طریق بینی یا دهان وارد شوند. انسان صاحب چیزهایی است که مانع ورود میکروب‌ها به جسمش می‌شوند مانند اشک‌ها.

۳۶. گزینه ۱ درست است.

گزینه ۱: آثار بیماری‌ها بر جسم انسان!

گزینه ۲: جسم (وسائل امکانات) زیادی برای دفاع دارد!

گزینه ۳: طبیب معاینه می‌کند هنگامی که بیمار به او مراجعه کند! گزینه ۴: ویروس‌ها سبب بیماری‌ها در انسان می‌شوند!

۳۷. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۱: داروهای مناسب از جمله دفاعاتی هستند که بدن صاحب آن‌هاست!

گزینه ۲: اشک مانع برای ورود هر گونه بیماری در جسم است!

گزینه ۳: هنگامی که تکثیر ویروس‌ها اتفاق می‌افتد اعضای بدن دچار بیماری می‌شود!

گزینه ۴: خارج شدن میکروب‌ها توسط بینی و دهان انجام می‌شود!

۳۸. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۱: باکتری بزرگ‌تر از ویروس است!

گزینه ۲: وارد شدن هر میکروبی کافی است برای اینکه به بیماری دچار شوی!

گزینه ۳: همه باکتری‌ها به سلامتی بدن ضرر نمی‌رسانند!

گزینه ۴: تعیین داروی مناسب از مهم‌ترین وسیله‌ها برای تأثیر بر میکروب است!

۳۹. گزینه ۴ درست است.
گزینه ۱: شروط سلامتی
گزینه ۳: انواع باکتری و تأثیر آن بر جسم
گزینه ۲: دفاع جسم ضد بیماری‌ها
گزینه ۴: ویروس‌ها و میکروب‌ها و بیماری‌ها
۴۰. گزینه ۱ درست است.
ردّ سایر گزینه‌ها:
گزینه ۲: فعل و مفعوله «المیکروبات»
گزینه ۳: فعل و فاعله «الأمراض»
گزینه ۴: من باب تفعّل / فاعله «ها» و مفعوله «المیکروبات»
۴۱. گزینه ۴ درست است.
ردّ سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: فعل و فاعله «الطّیب» گزینه ۲: من باب تفاعل گزینه ۳: لیس له حرف زائد / فعل و فاعله «هذا»
۴۲. گزینه ۳ درست است.
ردّ سایر گزینه‌ها:
گزینه ۱: أمراض
گزینه ۲: مفرد مؤنث / أمراض
گزینه ۳: مبنی / مفعول
گزینه ۴: مبنی / مفعول
۴۳. گزینه ۲ درست است.
«أنتِ» ضمیر برای فعل مفرد مؤنث مخاطب است.
۴۴. گزینه ۳ درست است.
«أصغر من البحر» اقیانوس از دریا بزرگ‌تر است.
۴۵. گزینه ۱ درست است.
«حُسن» و «قبح» متضاد هستند.
ردّ سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: حجرات و عُرف
گزینه ۳: نور و ضیاء
گزینه ۴: رقد و نام
۴۶. گزینه ۱ درست است.
«سائحین»: جمع مذکر سالم «سائح»
ردّ سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: بومات: جمع مؤنث سالم
گزینه ۳: إخوان: جمع مکسر
گزینه ۴: قوانین: جمع مکسر
۴۷. گزینه ۴ درست است.
«الشرطيّان» مبتدا و مرفوع به الف است / «الأولى» صفت برای السّاحة است.
۴۸. گزینه ۱ درست است.
«صحيفة» معرب است.
ردّ سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۲: قلوب / غفور
گزینه ۳: شيئاً / برید / وردة
گزینه ۴: کتاب / فستق
۴۹. گزینه ۳ درست است.
يُنْتِج: ریشه (ن ت ج)
ردّ سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: تتکسر: (ک س ر) گزینه ۲: ينبعث: (ب ع ث) گزینه ۴: انقطع: (ق ط ع)
۵۰. گزینه ۲ درست است.
الشّعراء الإیرانیون: ترکیب وصفی است.

ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: العالم

گزینه ۳: ادب المرء ترکیب اضافی است.

گزینه ۴: لسان القَطّ ترکیب اضافی است.

دین و زندگی (۱)

۵۱. گزینه ۱ درست است.
نترسیدن از مرگ و آمادگی برای ایثار و نثار جان و فداکاری در راه خدا از آثار اعتقاد به معاد است. ص ۴۰
۵۲. گزینه ۳ درست است.
پرسش منفی است و حسرت خوردن درباره نماز خواندن هر چند درباره افراد بدکار و سهل‌انگار نسبت به عبادات حتماً رخ خواهد داد، ولی در آیات قرآن به آن اشاره نشده است. ص ۷۶
۵۳. گزینه ۲ درست است.
آیه ۶۵ سوره یس ﴿الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَعْيُنَهُمْ...﴾ به موضوع شهادت اعضای بدن انسان بر علیه او در قیامت اشاره دارد. ص ۷۵
۵۴. گزینه ۴ درست است.
پرسش منفی است و موضوع بسته شدن پرونده اعمال جزو ویژگی‌های عالم برزخ نیست. ص ۶۳
۵۵. گزینه ۱ درست است.
آیه دهم از سوره نساء ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا﴾ به موضوع تجسم اعمال اشاره دارد. ص ۸۸
۵۶. گزینه ۳ درست است.
منظور پیامبر اکرم(ص) از همنشین دائمی انسان، کردار اوست. ص ۸۸
۵۷. گزینه ۱ درست است.
پرسش منفی است و به موضوع متلاشی شدن ماه در آیات قرآن کریم اشاره نشده است. ص ۷۳
۵۸. گزینه ۲ درست است.
اگر کسی برای هدفی حرام سفر کند، نمازش کامل و باید روزه بگیرد. ص ۱۳۷
۵۹. گزینه ۴ درست است.
اگر کسی به‌علت عذری مانند بیماری نتواند روزه بگیرد و بعد از ماه رمضان عذر او برطرف شود و تا رمضان آینده عمداً قضای روزه را نگیرد، باید هم روزه را قضا کند و هم برای هر روز یک مُد گندم و جو و مانند آن‌ها به فقیر بدهد. ص ۱۳۷
۶۰. گزینه ۴ درست است.
خداوند در آیه ۱۸۳ سوره بقره می‌فرماید: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید! روزه بر شما واجب و مقرر شده است همان‌گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند مقرر شده بود؛ باشد که تقوا پیشه کنید.» ص ۱۳۵
۶۱. گزینه ۱ درست است.
پیامبر اکرم(ص) به ابوذر فرمود: «هر کس غیبت مسلمانی را کند تا چهل روز نماز و روزه‌اش قبول نمی‌شود، مگر اینکه فرد غیبت‌کننده او را ببخشد.» ص ۱۳۴
۶۲. گزینه ۲ درست است.
لازم است بدانیم نوشیدن شراب چه کم و چه زیاد، در زمره بزرگ‌ترین گناهان شمرده شده است. ص ۱۳۱
۶۳. گزینه ۳ درست است.
امام صادق(ع) می‌فرماید: «فرزندی که از روی خشم به پدر و مادر خود نگاه می‌کند، هر چند والدین در حق او کوتاهی و ظلم کرده باشند، نمازش از سوی خدا پذیرفته نیست.» ص ۱۳۴

۶۴. گزینه ۱ درست است.
سگ و خوک و انسان کافر تحت هر شرایطی جزو نجاسات محسوب می‌شوند. ص ۱۳۲
۶۵. گزینه ۲ درست است.
خداوند در آیات ۹۰ و ۹۱ سوره مائده می‌فرماید: «... شیطان می‌خواهد با شراب و قمار بین شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا دور سازد و از نماز باز دارد.» ص ۱۳۳
۶۶. گزینه ۴ درست است.
پرسش منفی است و نجاست ادرار و مدفوع حیوانات حرام گوشت مشروط به آن است که خون جهنده داشته باشند. ص ۱۳۲
۶۷. گزینه ۳ درست است.
مرغ جزو حیوانات حلال گوشتی است که به دلیل اینکه خون جهنده دارد، هنگام ذبح خونی که از رگ‌های او خارج می‌شود، نجس است. ص ۱۳۱
۶۸. گزینه ۳ درست است.
اگر در پنج نوبت با لباس و بدن پاکیزه به نماز بایستیم، آلودگی‌های ظاهری ما کمتر می‌شود. ص ۱۳۱
۶۹. گزینه ۲ درست است.
براساس آیات وحی مهم‌ترین فایده روزه نیز عبارت است از تقوا. ص ۱۲۹
۷۰. گزینه ۱ درست است.
قرآن کریم راه‌های متعددی برای کسب تقوا ارائه می‌کند که دو مورد مهم آن نماز و روزه است. ص ۱۲۹
۷۱. گزینه ۴ درست است.
حضرت امام صادق(ع) می‌فرمایند: «هر کس می‌خواهد بداند آیا نمازش پذیرفته شده یا نه، باید ببیند آیا نماز او را از گناه و زشتی باز داشته یا نه ...» ص ۱۳۰ و ۱۳۱
۷۲. گزینه ۳ درست است.
حضرت علی(ع) در خطبه ۱۶ نهج‌البلاغه مثل سوار بر اسب چموش لجام‌گسیخته را برای تبیین مفهوم تقوا و بی‌تقوایی بیان می‌فرمایند. ص ۱۲۹
۷۳. گزینه ۱ درست است.
شایسته است دقت کنیم که تأثیر نماز به تداوم و میزان دقت و توجه ما بستگی دارد. ص ۱۳۰
۷۴. گزینه ۲ درست است.
پرسش منفی است و برنامه الهی برای زندگی انسان شامل وظایف ما در ارتباط با خدا، خود، خانواده، جامعه و خلقت است. ص ۱۶۸
۷۵. گزینه ۴ درست است.
خداوند در آیات مختلفی، فایده‌های نماز و روزه را بیان نموده که دو فایده نماز عبارت‌اند از: یاد خدا و دوری از گناه. ص ۱۲۹

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۱ درست است.
در همه کارهایی که به اراده خود و براساس عقل و تدبیر انجام می‌دهیم، همواره سه عنصر آگاهی، هدف و برنامه وجود دارد و میان آن‌ها رابطه‌ای محکم برقرار است. صفحه ۳
۵۲. گزینه ۳ درست است.
گزینه پاسخ، با توجه به مطالب صفحات ۴ و ۵، هم به جهان‌بینی اشاره دارد و هم به ایدئولوژی و بنابراین، هر دو جنبه یک مکتب را مورد توجه قرار داده است.
۵۳. گزینه ۲ درست است.
اگر جهان‌بینی انسان ناقص باشد یا منطبق بر حقایق نباشد، آدمی در انتخاب هدف و راه و رسم زندگی دچار لغزش و خطا خواهد شد و چه بسا که به علت ناقص و محدود بودن آگاهی و شناخت، حتی از خطای خود نیز غافل گردد و نسبت به لغزش

خویش نیز بی‌خبر ماند. صفحه ۶

۵۴. گزینه ۴ درست است.

در بینشی که مبتنی بر انکار خالق است، انسان و تمامی موجودات نه از سر شعور و حکمت، بلکه از سر تصادف و اتفاق بر پهنه هستی ظاهر گشته‌اند و هیچ‌یک از آن‌ها را هدف و مقصودی نیست. صفحه ۷

۵۵. گزینه ۱ درست است.

از این دیدگاه نه تنها جهان وجود خود را از مبدأ هستی می‌گیرد، بلکه درنهایت به تدبیر خداوندی به مرحله دیگری می‌رسد که فنا و زوال در آن راه ندارد و سرانجامی والا برای حیات انسان است (معاد). این چنین تصویری از جهان و حیات انسانی که از ناحیه عقل سلیم بشری نیز تأیید و اثبات می‌گردد، از طریق وحی و به‌وسیله پیامبران بیان می‌گردد و برنامه و روشی هم که آدمی را در این صحنه پرشکوه آفرینش به سعادت جاوید و مقصود نهایی برساند، همراه آن تعلیم می‌شود (نبوت). صفحه ۸

۵۶. گزینه ۳ درست است.

در بینش مذهبی، هم جهان‌بینی توحیدی است، یعنی همه هستی‌ها از خداوند سرچشمه می‌گیرد و هم ایدئولوژی آن توحیدی است، یعنی تمام برنامه و خط مشی زندگی انسان منطبق بر فرمان و هدایت الهی است. صفحه ۹

۵۷. گزینه ۱ درست است.

صفحه ۱۶ و ۱۷

۵۸. گزینه ۲ درست است.

آنچه در تشخیص نظم مطرح است، تنها جنبه‌های عینی و خارجی است. بنابراین اگر پاره‌ای از پدیده‌ها در طبیعت از قبیل زلزله و آتشفشان یا بعضی موجودات برای برخی انسان‌ها ناپسند بوده و احیاناً ضررهایی به دنبال دارند، این امر دلیل بر نفی نظم نمی‌شود؛ زیرا هر یک از پدیده‌های موجودات مزبور، قطع نظر از آثاری که نسبت به بعضی انسان‌ها دارند، دارای نظم‌اند و وجود آن‌ها کوچک‌ترین خدشه‌ای بر برهان نظم وارد نمی‌نماید. پاورقی صفحه ۲۰

۵۹. گزینه ۴ درست است.

مطالعه در آفاق و انفس (عالم برون و عالم درون) بس گسترده و دلنشین و آموزنده و سازنده است. صفحه ۲۶

۶۰. گزینه ۴ درست است.

شگفتی‌های جهان تمام‌شدنی نیست و نمی‌توان پایانی را برای آن پیش‌بینی کرد. همچنان که دانستنی‌های تجربی و علوم طبیعی همواره در این راه به کشف ریزه‌کاری‌های بیشتری نائل می‌شود و آن را دامن‌گستر می‌سازد. ...؛ «خیز تا بر کلک آن نقاش جان افشان کنیم / کاین همه نقش عجب در گردش پرگار داشت» صفحه ۳۵

۶۱. گزینه ۱ درست است.

در پیدایش پدیده نظم آنچه که وجودش قطعی و تردیدناپذیر است، حسابگری در انتخاب اجزا و به‌طور کلی به‌صورت حساب‌شده عمل کردن است و ناگفته پیداست که حسابگری هرگز بدون دخالت شعور و آگاهی صورت نمی‌پذیرد. صفحه ۳۸

۶۲. گزینه ۲ درست است.

اساسی‌ترین پایه‌ای که هر جهان‌بینی بر آن استوار است، عبارت است از اعتقاد یا بی‌اعتقادی نسبت به خدا؛ زیرا این امر تنها یک عقیده ساده نیست که تأثیری در سایر افکار و معتقدات انسان نداشته باشد، بلکه یک باور اساسی است که تمام موضع‌گیری‌های انسان را به‌گونه‌ای عمیق تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. صفحه ۷

۶۳. گزینه ۳ درست است.

در برهان نظم، اساس استدلال بر پیدایش آنی همه موجودات نیست تا اگر احیاناً خلاف آن ثابت شود، برهان نظم نیز تزلزل یابد، بلکه برعکس، اگر بنا به فرض بپذیریم که موجودات زنده دارای خلقت تدریجی و مرحله‌ای بوده و مثلاً همگی از یک موجود زنده به‌وجود آمده‌اند، این امر دخالت آگاهی و اراده را در طبیعت و سیر و جریان آن به‌صورت آشکارتری می‌نمایاند. صفحه ۴۳

۶۴. گزینه ۱ درست است.

صفحه ۷

۶۵. گزینه ۲ درست است.

معنای فطری بودن خداشناسی این است که روح انسان چنان آفریده شده است که خودبه‌خود گرایش به طرف خدا دارد و خداجویی و خداشناسی در عمق ضمیر انسان نهفته است.

باید توجه داشت که درک حقیقت خداوند، اصولاً امکان‌پذیر نیست. صفحه ۴۹

۶۶. گزینه ۴ درست است.

در نظام آفرینش هر چیزی که به وجود می‌آید، نظم لازم را نیز به همراه دارد. به عبارت دیگر هر چیزی از هر جهت در جای مناسب خود قرار می‌گیرد و با نظم خاصی که باید داشته باشد، همراه است. خالق و ناظم در جهان آفرینش یکی است و هر خلقی با نظم خاص خود همراه است. صفحه ۴۶

۶۷. گزینه ۳ درست است.

یکی از خصایص انسان این است که دارای خواسته‌های نامحدود است و به کامیابی‌های موقت و محدود قانع نمی‌شود. راضی نشدن به وضع موجود و مدام به دنبال مطلوب‌های دیگر رفتن و در یک مرحله متوقف نماندن، از ویژگی‌های انسان است؛ زیرا آنچه خواسته فطرت انسانی است، کمال نامحدود است. صفحه ۵۰ و ۵۱

۶۸. گزینه ۳ درست است.

توجه به خدا و ارزش‌های معنوی و الهی در روح آدمی، فضای مساعد و جوی مناسب می‌طلبد. اگر فضای روحی به‌علت غلبه شهوات و گناهان مناسب نباشد، استعدادها معنوی و شعور عالی در انسان رشد نمی‌کند و شکوفا نمی‌شود. صفحه ۵۴

۶۹. گزینه ۲ درست است.

ذات خداوند از علم و کمال بی‌انتهای برخوردار بوده و از هر گونه نقصی مبرا است. هر موجودی خالق خویش را به پاکی از هر عیب و نقص می‌ستاید. صفحه ۶۱

ما از طریق بندگی و اطاعت آن مبدأ بی‌مثال و با اعمال خیر و صالح خویش، به او نزدیکی می‌جوئیم. صفحه ۶۲

۷۰. گزینه ۱ درست است.

راضی نشدن انسان به مطلوب‌های محدود و اهداف مادی و تلاش‌های دائمی او در زندگانی دنیوی، نشانگر این حقیقت است که آدمی ناخودآگاه در جستجوی مطلوب حقیقی و جاودانه است که هیچ‌گونه نشانی از محدودیت در او نباشد و تا او را نیابند راضی نمی‌شود و آرام نمی‌گیرد. صفحه ۵۱

۷۱. گزینه ۴ درست است.

انسان در بُعد طبیعی خود که همان جنبه جسمانی اوست، با سایر موجودات زنده از جمله حیوان شریک است. ... انسان به‌علت دارا بودن بُعد طبیعی دارای یک عده نیازها و تمایلات و کشش‌ها است (کشش‌های غریزی). صفحه ۶۸

۷۲. گزینه ۳ درست است.

از دیدگاه انسان‌شناسی الهی، هم عالی‌ترین مراحل کمال و سعادت می‌تواند نصیب انسان شود و هم پست‌ترین این مراحل که همانا محرومیت از رحمت الهی است. ... آدمی برای اینکه بتواند گام در عالم انسانیت و کمال بگذارد و از آن خارج نشود، باید غرایز حیوانی و تمایلات نفسانی خود را محدود کند و از حریم لازم تجاوز ننماید. صفحه ۶۹

۷۳. گزینه ۱ درست است.

طبیعی است که اگر جوان به ارزش بی‌نظیر این سرمایه خدادادی پی ببرد، در برابر آن احساس مسئولیت کرده و با تمام وجود در حفظ و نگهداری آن خواهد کوشید. صفحه ۷۱

۷۴. گزینه ۲ درست است.

اگر در یک جامعه بی‌بند و باری و هوسرانی در بین نسل جوان شیوع پیدا کند، زمینه برای رشد و شکوفایی ارزش‌های انسانی در آن جامعه به‌کلی از بین می‌رود و چنان جامعه‌ای از رشد و تکامل بازمی‌ماند. صفحه ۷۲

۷۵. گزینه ۴ درست است.

تعالیم دینی برای میل جنسی حدودی را تعیین کرده‌اند تا به طرز صحیح و متعادل ارضا شود و از هر نوع لجام‌گسیختگی جلوگیری به عمل آید. برای این منظور در روابط بین زن و مرد در جامعه حریمی قائل شده است تا روابط آن‌ها به روابط نفسانی و حیوانی تبدیل نشود؛ بلکه به‌صورت روابط انسانی باقی بمانند. بنابراین مشارکت صحیح زن در جامعه هیچ‌گونه معنی ندارد. صفحه ۷۲ و ۷۳

انگلیسی (۱)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

جمع کلمه mouse (موش) mice است، زیرا کلمه mouse یک اسم بی قاعده در حالت جمع است و هرگز S نمی گیرد.

۷۷. گزینه ۳ درست است.

A: آیا هیچ خانه‌ای در زادگاه خودت دارید؟

B: بله، داریم. یک خانه سنگی قدیمی بزرگ در زادگاهمان داریم.

در این سؤال باید به ترتیب صفات در جمله توجه کرد:

اسم + صفت جنس + ملیت + رنگ + سن + صفت اندازه + صفت کیفیت + صفت کمیت + حرف تعریف

۷۸. گزینه ۲ درست است.

در این سؤال نکته اصل کلمه ربطی when است که بعد از این کلمه ربطی زمان گذشته ساده باشد و جمله قبل از کلمه ربطی when به صورت گذشته استمراری می تواند به کار رود. علاوه بر کلمه ربطی when، کلمه ربطی while هم در گذشته استمراری کاربرد دارد.

گذشته ساده + when + گذشته استمراری

گذشته استمراری + while + گذشته ساده

۷۹. گزینه ۴ درست است.

نکته گرامری در این جمله وجود قید now برای زمان حال استمراری است. افعالی ادراک، حالات و احساسات را بیان می کنند به جای حال استمراری از حال ساده استفاده می کنیم. به عنوان مثال فعل like در زمان حال باید به جای حال استمراری از حال ساده استفاده کرد. افعالی مثل فعل like به قرار زیر است:

See, want, like, be, know, understand, hear, believe,

۸۰. گزینه ۱ درست است.

مردم باید به زیستگاههای طبیعی در جنگل‌ها، دریاچه‌ها و دشت‌ها بیشتر مراقبت کنند تا اینکه تمام کودکان همچنین بتوانند در آینده از آنها استفاده کنند.

(۱) فعل take به همراه اسم care می آید و به معنی مراقبت کردن (۲) پرداختن

(۳) از دست دادن (۴) محافظت کردن

۸۱. گزینه ۴ درست است.

برنامه رئیس جمهور شامل یک بازدید دو روزه به شیراز است به منظور اینکه بسیاری از مشکلات مردم را حل کند.

(۱) توجه، مراقبت (۲) توجه (۳) هدیه، استعداد، توانایی (۴) برنامه

۸۲. گزینه ۳ درست است.

در تهران تعداد خیلی زیادی ماشین و موتورسیکلت وجود دارد، بنابراین مردم باید خیلی مراقب باشند زمانی که می خواهند از خیابان‌ها عبور کنند.

(۱) سفر کردن (۲) حمل کردن (۳) عبور کردن (۴) پریدن

۸۳. گزینه ۲ درست است.

زمانی که خون خودت را به افرادی که مریض یا نیاز به کمک شما دارند هدیه می کنید، در واقع شما جان آنها را نجات می دهید.

(۱) خلق کردن (۲) هدیه دادن (۳) ذخیره کردن، نجات دادن (۴) به دست آوردن

۸۴. گزینه ۱ درست است.

پدرم ورزش روزانه‌اش در صبح‌ها و عصرها انجام می‌دهد و همچنین میوه و سبزیجات زیادی می‌خورد. به همین علت است که او همیشه قوی و سالم است.

- (۱) انجام دادن / سالم
(۲) ساختن، درست کردن / سالم
(۳) گرفتن، بردن / مناسب
(۴) محافظت کردن / نیرومند

۸۵. گزینه ۲ درست است.

برادرش در سن ۴۵ سالگی فوت کرد و دکترها سعی کردند تا پی ببرند یا کشف کنند که چرا او فوت کرد در حالی که سالم به نظر می‌رسید.

- (۱) واقعاً، درحقیقت
(۲) ناگهان، به‌طور ناگهانی
(۳) با امید
(۴) شجاعانه

۸۶. گزینه ۳ درست است.

افراد پلیس به دنبال آن مردی هستند که همیشه در دردسر است و در آن شهری که زندگی می‌کند خلاف می‌کند.

- (۱) گسترش و سرایت پیدا کردن
(۲) ترک کردن، رها کردن
(۳) دنبال چیزی یا کسی بودن
(۴) پیدا کردن (لغت در فرهنگ لغات)

۸۷. گزینه ۴ درست است.

دوستم یک پسر باهوشی بود و یاد گرفت که قرآن را از بر بخواند. زمانی که ۱۲ ساله بود. همچنین در مدرسه خیلی سخت کار و تلاش کرد تا اینکه وارد دانشگاه شد.

- (۱) ترک یا رها کردن
(۲) منتشر کردن
(۳) توسعه دادن
(۴) از بر خواندن

۸۸. گزینه ۲ درست است.

- (۱) بازی کردن
(۲) پرواز کردن
(۳) تلاش کردن
(۴) شنا کردن

۸۹. گزینه ۱ درست است.

- (۱) زمین، خشکی
(۲) دریا
(۳) دشت
(۴) منطقه

۹۰. گزینه ۳ درست است.

- (۱) شجاع، دلیر
(۲) قوی، محکم
(۳) ترسیده
(۴) تمیز و مرتب

۹۱. گزینه ۴ درست است.

- (۱) خدمتگذار
(۲) والدین
(۳) خویشاوندان
(۴) بچه‌ها

۹۲. گزینه ۱ درست است.

- (۱) مهاجرت کردن
(۲) پیدا کردن (مکان)
(۳) ساختن
(۴) به‌دست آوردن

۹۳. گزینه ۳ درست است.

بر طبق متن، بازی کردن ورزش‌ها و بازی‌ها برای افرادی که فعالیت ذهنی را انجام می‌دهند، خیلی مهم است.

- (۱) سرگرم‌کننده
(۲) بی‌فایده
(۳) خیلی مهم
(۴) مخصوص، ویژه

۹۴. گزینه ۴ درست است.

آن‌هایی که ورزش‌ها و بازی‌ها را انجام می‌دهند معمولاً نسبت به دیگران قوی‌تر و سالم‌تر هستند.

۹۵. گزینه ۲ درست است.

آنچه را که یک کودک از طریق تجربه یاد می‌گیرد، زمانی که بازی را انجام می‌دهد مهمتر از آنچه را که او در کتاب‌ها یاد می‌گیرد.

۹۶. گزینه ۱ درست است.

معنی کلمه advantage (فایده، مزیت، سود) که در متن زیر آن خط کشیده شده است.

- سود، فایده

۹۷. گزینه ۴ درست است.

متن اساساً درباره چیست؟

- سفر کردن

۹۸. گزینه ۳ درست است.

کدام یک از موارد زیر بر طبق متن درست است؟

- بعضی از مردم سفر کردن را به خاطر استرس آن دوست ندارند.

۹۹. گزینه ۲ درست است.

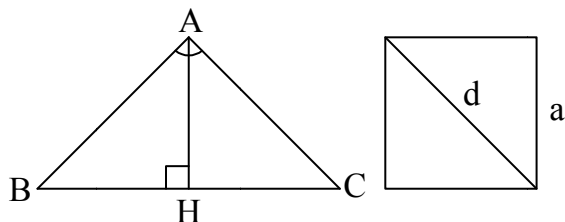
اکثریت مردم فکر می کنند که سفر کردن می تواند تأثیر خیلی خوبی روی زندگی ما داشته باشد.

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

کلمه *it* در آخرین جمله متن که در زیر آن خط کشیده شده است، سفر کردن را اشاره می کند.

ریاضی و آمار (۱)

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

$$S = a^2 \quad \text{مربع} \quad AH = \frac{6}{2} = 3$$

$$S = \frac{6 \times 3}{2} = 9 \quad \text{مثلث}$$

$$a^2 = 9 \Rightarrow a = 3 \quad \text{اندازه ضلع مربع}$$

$$d^2 = 3^2 + 3^2 = 18 \Rightarrow d = 3\sqrt{2}$$

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

$$\text{سهام هر یک از وام} = \frac{36000000}{n} \Rightarrow n = \text{تعداد اعضای صندوق}$$

$$\frac{36000000}{n-2} - \frac{36000000}{n} = \frac{1}{6} \times \frac{36000000}{n} = \frac{6000000}{n}$$

$$\frac{36000000}{n-2} - \frac{42000000}{n} = 0 \Rightarrow \frac{36000000n - 42000000n + 84000000}{n(n-2)} = 0$$

$$6000000n = 84000000 \Rightarrow n = \frac{84000000}{6000000} = 14 \quad \text{تعداد نفرات اعضای صندوق}$$

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

$$c(x) = 0,0004x^2 - 25x + 60000 = 0$$

$$x = \frac{25 \pm \sqrt{625 - 96}}{0,0008} = \frac{25 \pm 23}{0,0008} = \begin{cases} \frac{2}{0,0008} = 2500 \\ \frac{48}{0,0008} = 60000 \end{cases}$$

$$x = 2500$$

۱۰۴. گزینه ۲ درست است.

$$\frac{-3(-2)^2 + a}{(-2-2)^2 - 4} - \frac{4 - (-2)}{3(-2) - 2} = \frac{1}{-2}$$

$$\frac{-12 + a}{12} - \frac{6}{-8} = -\frac{1}{2} \Rightarrow -1 + \frac{a}{12} = -\frac{1}{2} - \frac{3}{4} = \frac{-2-3}{4} = \frac{-5}{4}$$

$$\frac{a}{12} = -\frac{1}{4} \Rightarrow a = -3$$

$$\frac{a^2}{8} - \frac{3a^2}{4} + \frac{3a}{2} - 1 = \left(\frac{a}{2} - 1\right)^2 = \left(\frac{-3}{2} - 1\right)^2 = \left(\frac{-5}{2}\right)^2 = \frac{-125}{8}$$

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{-b}{-2} = 5 \Rightarrow b = 10$$

$$\frac{c}{-2} = -6 \Rightarrow c = 12$$

$$-2x^2 + 10x + 12 = 0 \Rightarrow x^2 - 5x - 6 = 0 \Rightarrow (x-6)(x+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -1 \\ x = 6 \end{cases}$$

$$6 - (-1) = 7$$

۱۰۶. گزینه ۴ درست است.

مضرب‌های یک عدد حقیقی بیش از یک عدد است. در واقع هر عدد حقیقی دارای بی‌شمار مضرب است. بنابراین تابع نیست.

۱۰۷. گزینه ۳ درست است.

$$f(x) = \frac{\frac{x^2}{x}}{x+2}$$

$$D_f : x \neq 0, x+2 \neq 0 \Rightarrow x \neq -2 \Rightarrow \mathbb{R} - \{0, -2\}$$

$f(x) = x^2 + 2x$ سهمی دارای مینیمم است.

$$x_0 = \frac{-2}{2} = -1, y_0 = -1 \Rightarrow S(-1, -1)$$

$$R_f = \{y \mid y \geq -1\}$$

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

$$2x + 3y = 900 \Rightarrow y = \frac{900 - 2x}{3}$$

$$Z = x \cdot y = x \left(\frac{900 - 2x}{3} \right) = -\frac{2}{3}x^2 + 300x$$

$$x = \frac{-300}{2(-\frac{2}{3})} = \frac{300}{\frac{4}{3}} = 225$$

$$y = \frac{900 - 450}{3} = 150$$

$$x - y = 75$$

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

$$(x + y) \times 2 = 64 \Rightarrow x + y = 32 \Rightarrow y = 32 - x$$

بیشترین مقدار باشد $S = x \cdot y$ مساحت

$$S = x(32 - x) = -x^2 + 32x \text{ بیشترین مقدار باشد}$$

$$x = \frac{-32}{2(-1)} = 16 \Rightarrow y = 16 \text{ طول ماکزیمم}$$

بنابراین مستطیل باید به مربعی به ضلع ۱۶ تبدیل شود.

$$\text{قطر} = d$$

$$d^2 = 16^2 + 16^2 = 512 \Rightarrow d = 16\sqrt{2}$$

به طور کلی اگر حاصل جمع دو مقدار مثبت برابر مقداری ثابت باشد، حاصل ضرب آن دو عدد وقتی ماکزیمم است که آن دو عدد با هم برابر باشند.

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

خط مماس بر سهمی در نقطه رأس سهمی خطی افقی است. بنابراین شیب خط برابر صفر است.

$$y = \frac{m-1}{2}x - 2 \Rightarrow \frac{m-1}{2} = 0 \Rightarrow m-1 = 0 \Rightarrow m = 1 \Rightarrow y = -2 \text{ معادله خط مماس}$$

$$x_0 = \frac{-b}{2a} = 1 \Rightarrow 2a = -b \Rightarrow b = -2a$$

مختصات نقطه رأس سهمی $S(1, -2)$

$$-2 = a(1) + b(1) - 3 \Rightarrow a + b = 1$$

$$\begin{cases} a + b = 1 \\ b = -2a \end{cases} \Rightarrow -a = 1 \Rightarrow a = -1 \Rightarrow b = 2$$

$$y = -x^2 + 2x - 3 \Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها} = -\frac{2}{-1} = 2$$

$$a - b + m = -1 + (-2) + 1 = -2$$

$$2 - (-2) = 4$$

۱۱۱. گزینه ۴ درست است.

هر ویژگی از اشخاص یا اشیاء که قرار است بررسی شود، یک متغیر نامیده می‌شود.

۱۱۲. گزینه ۱ درست است.

مرکز آمار ایران، هر ۱۰ سال یک بار با استفاده از پرسش‌نامه اطلاعات همه خانوارهای ساکن در ایران را جمع‌آوری می‌کند. به این فرآیند، سرشماری نفوس و مسکن گفته می‌شود.

۱۱۳. گزینه ۲ درست است.

مقیاس اندازه‌گیری اسمی برای متغیرهایی است که شامل نامها، برچسبها و گروهها می‌شود. در این مقیاس هیچ معیاری که با آن بتوان داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرد، وجود ندارد.

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

$$\text{میانۀ داده‌های جدید} = 10 \times \frac{2}{5} - 5 = 4 - 5 = -1$$

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

$$10 \times 12 = 120 \quad \text{مجموع } 10 \text{ داده}$$

$$\frac{\text{مجموع } 8 \text{ داده}}{8} = 13 \Rightarrow 104 = \text{مجموع } 8 \text{ داده}$$

$$120 - 104 = 16$$

$$16 \div 2 = 8$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۲ درست است.

جملات الف و ب و ج درست هستند، جمله «د» نادرست است. زیرا «هزینه هدر رفته»، هزینه‌ای است که پرداخت شده و قابل بازگشت نیست و نباید تأثیری در انتخاب و تصمیم شخص داشته باشد. (درس ۱ و ۳ - صفحات ۴، ۵، ۸، ۲۸ و ۲۹)

۱۱۷. گزینه ۲ درست است.

الف- برای محاسبه سهم هر یک از سرمایه‌گذاران از کل سرمایه بنگاه، باید میزان سرمایه هر فرد را بر کل سرمایه تقسیم کرده و برای به‌دست آوردن درصد آن، آن را در ۱۰۰ ضرب کنیم:

$$\frac{390,000}{6,000,000} \times 100 = 6.5\%$$

ب- مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی از معایب کسب‌وکار شخصی و تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام از معایب شرکت سهامی است.

ج- نحوه اداره تعاونی‌ها براساس قاعده هر نفر، یک رأی است.

د- یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیر سودآور یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است. (درس ۲ - صفحات ۱۶، ۱۵، ۱۸ و ۱۹)

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$\frac{15}{100} = \frac{x}{\left(\frac{25}{100} \times 4,000,000\right)}$$

$$\frac{15}{100} = \frac{x}{1,000,000} \Rightarrow x = 150,000$$

(درس ۸ - صفحات ۸۵ و ۸۶)

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

Y ← نیمه پایینی نمودار ← بازار عوامل تولید

X ← نیمه بالایی نمودار ← بازار محصولات

Z ← درآمد خانوارها (درس ۵ - صفحه ۴۶)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب‌وکارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب‌وکارها پرداخت می‌کنند. اساس و مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤدی است.

(درس ۶ - صفحات ۶۱ و ۶۳)

۱۲۱. گزینه ۱ درست است.

نمودارها مفهوم «رشد» با «الگوی مرز امکانات تولید» بررسی می‌کنند. رشد اقتصادی منحنی را به سمت راست - بالا منتقل

می‌کند که نشان‌دهنده امکان بیشتر تولید در کشور است. (درس ۹ - صفحه ۱۱۹)

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

الف- طرفداران نظام اقتصادی سرمایه‌داری، از ایده آزادی تجارت خارجی و کاهش تعرفه‌ها دفاع می‌کنند.
ب- طبق دیدگاه نظام اقتصادی مارکسیسم، تنها طبقه‌ای که می‌تواند علیه فسادهای ساختاری سرمایه‌داری قیام کند و اوضاع را به سوی نقطه مطلوب تغییر دهد، طبقه ستم‌دیده کارگران است و کارگران تنها طبقه‌ای هستند که حق دارند سازوکارهای حاکم بر میدان بازی اقتصاد را به اختیار و آگاهی خودشان تعیین کنند.
ج- در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورهای علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیر رسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد و بعدها به سازمان دائمی تجارت جهانی تبدیل شد. (درس ۷ - صفحات ۷۳، ۷۹ و ۸۰)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

افزایش تولید کل جامعه در سال دوم (نسبت به سال پایه)، ۴۰۰ هزار میلیارد ریال است که ۱۲۰ هزار میلیارد ریال آن ناشی از افزایش قیمت‌ها (= تورم) است: $۱۲۰ = ۱۵۸۰ - ۱۷۰۰$ و ۲۸۰ هزار میلیارد ریال آن ناشی از افزایش مقدار تولید است: $۲۸۰ = ۱۳۰۰ - ۱۵۸۰$
افزایش تولید کل جامعه در سال سوم (نسبت به سال پایه)، ۶۰۰ هزار میلیارد ریال است که ۴۰ هزار میلیارد آن ناشی از افزایش قیمت‌ها (= تورم) است: $۴۰ = ۱۸۶۰ - ۱۹۰۰$ و ۵۶۰ هزار میلیارد آن ناشی از افزایش مقدار تولید است: $۵۶۰ = ۱۳۰۰ - ۱۸۶۰$ (درس ۱۱ - صفحات ۱۲۲ و ۱۲۳).

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

موارد ب و ج درست هستند.

موارد نادرست:

الف- جمله به ویژگی‌های دوره پهلوی اشاره دارد و نه صفویه. د- این ویژگی‌ها مربوط به دوره قاجار است نه پهلوی.
(درس ۱۰ - صفحات ۱۰۸ و ۱۰۹)

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

$$\text{ارزش پوشاک} = ۴۰۰ \times \frac{۸۰}{۱۰۰} = ۳۲۰$$

ارزش مواد غذایی، پوشاک، ماشین‌آلات و خدمات را جمع می‌زنیم:

$$۴۰۰ + ۳۲۰ + ۲۰۰ + ۳۵۰ = ۱,۲۷۰$$

برای محاسبه تولید ناخالص داخلی، باید به مجموع رقم‌های بالا، ارزش تولیدات شرکت‌های خارجی در کشور را نیز اضافه کنیم:

$$\text{تولید ناخالص داخلی (GDP)} = ۱,۲۷۰ + ۱۴۰ = ۱,۴۱۰$$

اما برای محاسبه تولید ناخالص ملی به جای «ارزش تولیدات شرکت‌های خارجی در کشور»، باید «ارزش تولیدات اتباع کشور که مقیم در خارج هستند» را به مجموع ارزش مواد غذایی و ... اضافه کنیم:

$$\text{تولید ناخالص ملی (GNP)} = ۱,۲۷۰ + ۱۹۰ = ۱,۴۶۰$$

(درس ۱۱ - صفحات ۱۲۰ و ۱۲۱)

۱۲۶. گزینه ۳ درست است.

الف- بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌ها است، «بیکاری ساختاری» نامیده می‌شود مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است.
ب و ج- بیکاری اصطلاحی: این نوع بیکاری شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جستجو هستند. همچنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه مدت است و در همه کشورهای وجود دارد. (درس ۸ - صفحه ۸۷)

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{aligned} 3/5 &= \text{سهم دهک اول} - \text{سهم دهک سوم} \\ 4/5 - x &= 3/5 \Rightarrow x = 1 \text{ سهم دهک اول} \\ 2/5 &= \text{سهم دهک دوم} - \text{سهم دهک چهارم} \\ x - 3 &= 2/5 \Rightarrow x = 5/5 \text{ سهم دهک چهارم} \\ 5 &= \text{سهم دهک ششم} - \text{سهم دهک هشتم} \\ x - 10 &= 5 \Rightarrow x = 15 \text{ سهم دهک هشتم} \\ 13 &= \text{سهم دهک هفتم} - \text{سهم دهک دهم} \\ x - 12 &= 13 \Rightarrow x = 25 \text{ سهم دهک دهم} \end{aligned}$$

(درس ۱۱ - صفحات ۱۲۴ و ۱۲۵)

۱۲۸. گزینه ۴ درست است.

محدوده شماره ۱ (مثلث بالای نقطه تعادلی) وضعیت مازاد عرضه (کمبود تقاضا) است. جایی که به علت دستمزد بالاتر از دستمزد تعادلی، نیروی کار بیشتری داوطلب و متقاضی کار هستند، اما کارفرمایان در این سطح از دستمزد حاضر به جذب و استخدام نیروی کار کمتری هستند و اما محدوده شماره ۲ (مثلث پایین نقطه تعادلی) نشانگر وضعیت کمبود عرضه (مازاد تقاضا) است یعنی حالتی که به علت دستمزد پایین تر از دستمزد تعادلی، نیروی کار کمتری حاضر است قدم به بازار کار و فعالیت بگذارد، اما کارفرمایان تقاضای بیشتری برای جذب نیرو دارند. پس عده‌ای از کارفرمایان موفق به جذب نیروی کار نمی‌شوند. (درس ۸ - صفحه ۸۷)

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

الف ← پشتوانه پول ب ← سیاست‌های پولی ج ← حجم پول
(درس ۹ - صفحات ۹۷، ۹۸ و ۱۰۳)

۱۳۰. گزینه ۱ درست است.

الف- برای محاسبه تولید ناخالص داخلی اسمی در یک سال مشخص، باید قیمت هر کالا را در مقدار آن در همان سال ضرب کنیم و با سایر کالاها جمع ببندیم؛ پس GDP اسمی سال ۹۸ برابر است با:
(مقدار کالای B × قیمت کالای B) + (مقدار کالای A × قیمت کالای A)
 $72,000 = (500 \times 60) + (100 \times 420)$
ب- فرمول محاسبه نرخ رشد تولید اسمی در یک سال مشخص برابر است با:

$$\text{نرخ رشد تولید اسمی } 98 = \frac{(\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال جاری}) - (\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل})}{(\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل})} \times 100$$

در قسمت الف، تولید ناخالص داخلی اسمی سال ۹۸ را محاسبه کردیم، پس باید تولید ناخالص داخلی اسمی سال ۹۷ را نیز محاسبه کنیم:

$$\text{GDP اسمی سال } 98 = (\text{مقدار کالای B} \times \text{قیمت کالای B}) + (\text{مقدار کالای A} \times \text{قیمت کالای A})$$

$$64,500 = (70 \times 350) + (400 \times 100) = \text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال } 97$$

$$\text{نرخ رشد GDP اسمی } 98 = \frac{72,000 - 64,500}{64,500} \times 100 \cong 11.62\%$$

(درس ۱۱ - صفحات ۱۲۲ و ۱۲۳)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

واژه‌های نادرست در هر گزینه و اصلاح آن‌ها:

(۲) غیردینی ← دینی (۳) درآمده بود ← درنیامده بود

(۴) دینی ← غیردینی * غیردینی ← دینی

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

پنج مورد نادرست و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:

پهلوی ← پارتی * اواخر ← اوایل * شمال غربی ← شمال شرقی * پارتی ← پهلوی * دری ← میانه.

۱۳۳. گزینه ۴ درست است.

واژه نادرست و اصلاح آن:

سامانیان ← طاهریان

۱۳۴. گزینه ۳ درست است.

اصلاح موارد نادرست:

(۱) پایان ← آغاز (۲) دینی ← فرهنگی (۳) نوین ← کهن

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

دو مورد «د - ه» از ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی است.

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

۱۳۷. گزینه ۱ درست است.

در بین آثار این دوره، گاهی نثرهای حماسی، تاریخی، دینی هم دیده می‌شود.

۱۳۸. گزینه ۳ درست است.

شعر با پیچیدگی‌های عرفانی، حکمی و اندیشه‌های فلسفی درنیامیخته است.

۱۳۹. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های مورد نظر:

(۱) تشبیه: «تو به شیشه * واژه‌آرایی «شیشه - بر سنگ ما» * بیت فاقد مجاز است.

(۲) واژه‌آرایی: «بام - دوست» * مجاز: «سر» به معنی «پیشانی» (می‌توان «سر بنهی» را کنایه از «تسلیم بشوی» دانست) * بیت فاقد تشبیه است. (توجه: «بام دوست» اضافه استعاره است).

(۳) مجاز: «نفخ صور» مجازاً به معنی «قیامت و روز محشر» است. «جام» مجازاً به معنی «شراب» است. * تشبیه: «جام دوست» * بیت فاقد واژه‌آرایی است.

(۴) واژه‌آرایی: «دوست - خبر» * مجاز: «نفس» مجازاً به معنی «سخن و گفتار» * بیت فاقد تشبیه است.

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

همه ابیات، دارای موازنه هستند؛ به شرح زیر:

(۱) دل / رخ (سجع متوازن) زاری / خوبی (سجع متوازی) دل / رخ (سجع متوازن) وامق / عذار (سجع متوازن)

(۲) چیز / کام (سجع متوازن) خواهی / جویی (سجع متوازی) دهر / بخت (سجع متوازن) میسر / مهیا (سجع متوازن)

(۳) سنت / دولت (سجع متوازی) روشن / عالی (سجع متوازن) ملت / ملکت (سجع متوازی) تازه / والا (سجع متوازن)

(توجه: هجای کوتاه در آخر مصراع اول بلند تلقی می‌شود و دو واژه هم‌وزن می‌شوند).

(۴) لون / رنگ (سجع متوازن) انفاس / زنگار (سجع متوازن) پشت / روی (سجع متوازن) زمین / هوا (سجع متوازن)

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

آرایه‌های موجود در بیت:

استعاره / جان‌بخشی: «پای فکر» (فکر)

مجاز: «کف» مجازاً به معنی «دست»

واج آرایی: «س - ر - ی» در بیت مشخص است.

اغراق: بلندپروازی شاعر و اینکه «برای به دست آوردن معانی برجسته، فکر را در آسمان مضمون به پرواز درمی آورد.»

تشبیه: «سپهر به کرسی»

بیت فاقد آرایه‌های دیگر است.

۱۴۲. گزینه ۴ درست است.

مجازهای هر گزینه:

(۱) «دیده - دل» به ترتیب مجازاً به معنی «نگاه و محبت»

(۲) «چمن» مجازاً به معنی «گلستان و باغ»

(۳) «جهان» مجازاً به معنی «مادّیات و نعمت‌ها»

(۴) «چشم - گوش - الله اکبر» به ترتیب مجازاً به معنی «نگاه - شنوایی - هنگام افطار»

۱۴۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌ها:

(۱) واژه آرایی «دل - ای وای» * بیت فاقد اغراق است.

(۲) استعاره: «نور» استعاره از «لطف» * مجاز: «آسمان» مجازاً به معنی «عرش و عالم ملکوت»

(۳) جناس: «نام - بام - جام - دام» (دوبه‌دو) - سجع: به صورت قافیه درونی (نام - بام - جام) و در مصراع دوم (درشکسته -

بردیده)

(۴) مجاز: «درت» - «صد هزاران» به ترتیب مجاز از «آستانه - مقدار کثیر» * ایهام: «بو» به معنی ۱ - عطر ۲ - امید

۱۴۴. گزینه ۳ درست است.

وجود و تقابل سجع‌های متوازی در هر عبارت (یا بیت) آرایه «ترصیع» را ایجاد می‌کند. بنابراین نوع سجع‌های هر گزینه

بررسی می‌شود:

(۱) عقل / عدل (متوازی) رهنمای / جهان آرای (مطرّف)

(۲) طاعت / عنایت (مطرّف) مناصحت / تربیت (مطرّف)

(۳) خلقت / خلعت (متوازی) زیبا / دیبا (متوازی)

(۴) ثمین / نفیس (فاقد سجع) - حلیت / موهبت (سجع مطرّف)

۱۴۵. گزینه ۴ درست است.

قافیه درونی یا میانی، قرار گرفتن سجع در میان و آخر مصراع اول / میان و آخر مصراع اول و میان مصراع دوم است. به این

ترتیب در ابیات سؤال، قافیه‌ها این گونه هستند:

(۱) قاهر / آخر (۲) جند / تند (۳) خور / سپر / گذر

۱۴۶. گزینه ۲ درست است.

وزن تمام ابیات { - U - - | - U - - | - U - - | - U - - } است که دارای موسیقی و آهنگ ملایم و با کشش است.

ولی وزن گزینه پاسخ { - U - | - U U - | - U - | - U U - } است که آهنگ و موسیقی تند و شادی دارد.

توجه: تشخیص آهنگ و وزن شعر با روان خوانی و تمرین قوه شنوایی عروضی حاصل می‌شود. بنابراین نمایش وزن در این سؤال جنبه اثباتی دارد.

۱۴۷. گزینه ۴ درست است.

واج «ه / ه» در صورتی صامت تلقی می‌شود که با واج «ح» تلفظ یکسان داشته باشد.

۱۴۸. گزینه ۳ درست است.

با تقطیع هجایی هر گزینه، این نشانه‌های هجایی به دست می‌آید:

(۱) - U - | - U - | - U - | - U - (۱۱ هجا)

(۲) - - U | - - U | - - U (۱۱ هجا)

(۳) - - U | - - U | - - U | - - U (۱۲ هجا)

(۴) - U - | - - U | - - U - (۱۱ هجا)

۱۴۹. گزینه ۱ درست است.

براساس تقطیع هجایی، نشانه‌های هجایی زیر حاصل می‌شود:

(۱) U | U | U | U (۸ هجای بلند)

(۲ و ۳) U - | - U U - | - U U - (۶ هجای بلند)

(۴) U | U | U | U (۷ هجای بلند)

۱۵۰. گزینه ۲ درست است.

خطوط عروضی و تقطیع هجایی بیت سؤال این‌گونه است:

دو	ست	می	دا	رَم	مَ	نِین	نا	لی	دَ	نی	دل	سو	ز	را
تا	بِ	هَر	نُو	عی	کِ	با	شَد	بُگ	ذَ	را	نَم	رو	ز	را
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

به این ترتیب، به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

(۱) واج «و» در کل بیت، مصوت است.

(۲) در هر مصراع چهار پایه آوایی و نیز چهار هجای کوتاه دیده می‌شود.

(۳) حذف همزه (مَ نین) مشهود است و واج «ی / ی» تماماً مصوت است.

(۴) در هر رکن سه هجای بلند و یک هجای کوتاه به چشم می‌خورد.

۱۵۱. گزینه ۳ درست است.

نشانه‌های هجایی (وزن) همه مصراع‌ها: [U | U | U | U]

و نشانه‌های هجایی (وزن) مصراع گزینه پاسخ: [U | U | U | U] است.

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

«نق د را با شی پ سر کا فت ب ود تع خی ر را»

۱۵۳. گزینه ۲ درست است.

مفهوم همه ابیات غیر پاسخ، «جهاد با نفس اماره، تزکیه نفس و شناخت سرچشمه گناهان» است، ولی گزینه پاسخ، به ترک «کینه و جنگ» اشاره دارد.

۱۵۴. گزینه ۴ درست است.

مفهوم درست گزینه پاسخ: «برگزیدن زهد و گوشه‌نشینی»

۱۵۵. گزینه ۴ درست است.

معانی واژه مشخص شده: سفید - خاکستری - خرف - دیرفهم - گنگ - کندذهن - بوتۀ بارهنگ - لباس سفید - زه کمان - اسب خاکستری موی سفید - اسبی که سپیدی بر او غلبه دارد و ...

تاریخ (۱)

۱۵۶. گزینه ۴ درست است.

در دوره ساسانی تقویم اوستایی رایج گردید و سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم شد و هر چهار سال یک شبانه‌روز و هر ۱۲۰ سال ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتاد و برای رفع این مشکل بعد از هر ۱۲۰ سال، یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند. (درس ۲ ص ۱۵)

۱۵۷. گزینه ۱ درست است.

شی‌هوانگ‌تی به‌منظور تسلط بیشتر حکومت مرکزی بر سرزمین چین، نظام اداری و مالیاتی چین را نوسازی کرد و شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها ساخت. (درس ۵ ص ۴۷)

۱۵۸. گزینه ۲ درست است.

نقوش و پیکره‌های برجای مانده از دوره ایلامی نشان می‌دهد که زنان در امور اجتماعی و اقتصادی و مراسمات سیاسی و دینی حضور چشمگیری داشته‌اند. (درس ۸ ص ۷۹)

۱۵۹. گزینه ۲ درست است.

سلوکیان، بخش عمده‌ای از دیوان اداری و مالی هخامنشیان را به خدمت خود گرفتند. (درس ۱۱ ص ۱۰۲)

۱۶۰. گزینه ۳ درست است.

خسرو انوشیروان با استفاده از نیروی دریایی، یمن را از اشغال حبشیان نجات داد و خلیج عدن را تحت تسلط خویش درآورد. (درس ۱۱ ص ۱۰۷)

۱۶۱. گزینه ۱ درست است.

جاده‌ای که در قرون جدید به‌عنوان جاده ابریشم شهرت یافته در دوره هان گشایش یافت. (درس ۵ ص ۴۸)

۱۶۲. گزینه ۱ درست است.

خسرو انوشیروان، یکی از پادشاهان مشهور ساسانی اصلاحات گسترده نظامی، اقتصادی و اداری جهت سامان بخشیدن به اوضاع کشور را انجام داد. (درس ۱۰ ص ۹۵)

۱۶۳. گزینه ۳ درست است.

داریوش سوم آخرین فرمانروای هخامنشی که از برابر اسکندر گریخته بود، در سال ۳۳۰ ق.م نزدیک دامغان کنونی به قتل رسید. (درس ۹ ص ۸۷ و ۸۸)

۱۶۴. گزینه ۴ درست است.

یکی از مهم‌ترین جنگ‌های اشکانیان و روم، در زمان پادشاهی اُرد دوم اتفاق افتاد. (درس ۱۰ ص ۹۳)

۱۶۵. گزینه ۳ درست است.

یکی از مقام‌های عالی‌رتبه دربار ساسانی که عنوان واستریوشان سالار داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به‌شمار می‌رفت. (درس ۱۳ ص ۱۱۹)

جغرافیای ایران

۱۶۶. گزینه ۳ درست است.

بخش ابتدایی سوال مربوط به دریای عمان است. که وضعیت بنادر این دریا در کشور ما و کشورهای هم‌مرز با دریای عمان را مورد ارزیابی قرار داده است. در بخش دوم سوال مباحث خلیج فارس مورد ارزیابی قرار گرفته است که در سوال حاضر وضعیت طبیعی رودهایی که به این دریا می‌ریزند، مطرح شده است.

۱۶۷. گزینه ۴ درست است.

در صورت سوال به گام چهارم تحقیق یعنی پردازش اطلاعات اشاره کرده است. زمانی که محقق در این مرحله قرار دارد یعنی گام اول، دوم و سوم را طی کرده است و مساله و پیشینه تحقیق را بررسی کرده است. فرضیه مناسب را تدوین کرده است و اطلاعات لازم را به روش کتابخانه‌ای و گاهی اوقات به روش میدانی جمع‌آوری کرده است. اما هنوز نمی‌تواند نتیجه‌گیری کند، پیشنهادات مناسب ارائه دهد و فرضیه تدوین شده خود را در جهت تأیید یا رد فرضیه، مورد ارزیابی قرار دهد. این موارد در گام پنجم تحقیق مطرح می‌شود.

۱۶۸. گزینه ۲ درست است.

سوال حاضر مربوط به رودخانه کارون و به دنبال گزینه درست است. در گزینه ۱ همه رودخانه‌های ذکر شده مانند کارون به خلیج فارس نمی‌ریزند. در گزینه ۳ طول و عرض جغرافیایی اشاره شده مربوط به خلیج فارس نیست. در گزینه ۴ نیز اگرچه هشت کشور مرزی با خلیج فارس درست است، اما تنها بندر اقیانوسی کشور ما یعنی بندر چابهار در خلیج فارس قرار ندارد و به همین علت این گزینه نیز نادرست است. اما خلیج فارس تنها دریایی است که از مراکز اصلی صید و پرورش مروارید محسوب می‌شود. ضمن اینکه در این دریا پرورش و صید میگو نیز انجام می‌شود.

۱۶۹. گزینه ۴ درست است.

در تحلیل هرم سنی به دو موضوع باید به دقت توجه داشت. هرم سنی در حال حاضر و هرم سنی در آینده. همین طور توجه داشته باشید بخش قاعده هرم سنی مربوط به کودکان، بخش میانه مربوط به بزرگسالان و جوانان و بخش رأس هرم مربوط به سالمندان است. در این سوال وقتی از آینده صحبت می‌کند و تأکید دارد که نیروی دفاعی خود را در آینده تقویت کند یعنی بخش قاعده هرم خود یعنی کودکان باید افزایش یابند تا در آینده بخش میانه هرم سنی تقویت شود و از جمعیت قابل قبولی برخوردار باشد.

۱۷۰. گزینه ۳ درست است.

موضوع مطرح شده در متن سوال بحث مهاجرت روستاها به شهرها را مطرح می‌کند که نوعی مهاجرت داخلی و مساله‌دار در کشور ما است. گزینه‌های مختلف این سوال نیز مواردی از این نوع مهاجرت را مطرح کرده‌اند. به جز گزینه ۳ که از اساس دچار مشکل است. زیرا در این گزینه موضوع مهاجرت خارجی را مطرح کرده است که ارتباطی با موضوع این سوال ندارد. ضمن این که در این گزینه به مهاجرت‌های اجباری نیز اشاره کرده است که این مورد نیز مطابقت کاملی با این نوع مهاجرت یعنی مهاجرت روستاها به شهرها ندارد.

۱۷۱. گزینه ۳ درست است.

به ویژگی رودهای ایران دقت کنید. به‌طور کلی رودهای ایران با جهت ناهموازی‌های کشور ما و زمان بارندگی در طی سال مطابقت دارد. در این سوال نیز این دو مورد ارزیابی قرار گرفته است. توجه داشته باشید آبدهی رودها نمی‌تواند همزمان با بارش باشد. بلکه در دوره‌ای پس از بارش اتفاق می‌افتد. هرچند که گزینه ۳ به دلیل اینکه مشخصات زمانی دوره بارشی اصلی ایران را نیز به‌درستی مطرح نکرده است. (توجه داشته باشید اواخر پاییز تا اوایل بهار دوره بارشی اصلی است و هرچه به اواخر این دوره نزدیک‌تر شویم به میزان آبدهی رودها افزوده می‌شود).

۱۷۲. گزینه ۱ درست است.

موارد مطرح شده در صورت سوال، مشخصاتی از دو دریای خزر و عمان را مورد ارزیابی قرار داده است. براین اساس هرکدام از موارد را مشخص کنید که به ویژگی کدام دریا اشاره دارد. به‌طوری که مشاهده می‌شود، مورد الف به دریای خزر، مورد ب به دریای خزر، مورد ج دریای عمان و مورد د نیز به دریای عمان اشاره دارد.

۱۷۳. گزینه ۲ درست است.

همه گزینه‌هایی که در این سوال مطرح شد، مثال‌هایی از جغرافیای پزشکی است. مسائل درمانی در جغرافیا می‌تواند ناشی از آب و هوا باشد یا از رسوبات دریاچه و ... در این میان آنچه که گزینه نادرست را از درست تفکیک کرده است، مفاهیم اشتباهی است که در وارونگی دما مطرح کرده است. زیرا با افزایش ارتفاع دما نیز افزایش می‌یابد و حالت غیرعادی است و برای بیماران قلبی با عوارض جدی همراه خواهد بود.

۱۷۴. گزینه ۲ درست است.

در این سوال لازم است به مفهوم رشد طبیعی جمعیت و رشد مطلق جمعیت توجه داشته باشیم. رشد طبیعی جمعیت صرفاً با میزان زادوولد و مرگومیر سروکار دارد که مسائلی مانند بهداشت و درمان و... در میزان آن تأثیر بسیار دارد. رشد مطلق جمعیت نیز همان رشد طبیعی است که بحث مهاجرت در آن مطرح می‌شود. بنابراین دو منطقه خواهیم داشت مهاجرپذیر و مهاجرفرست که فرآیند مهاجرت در میزان رشد مطلق جمعیت هر دو تأثیرگذار است. بنابر این رشد مطلق جمعیت علاوه بر این که اثرات منفی یا مثبت در رشد جمعیت دارد، همه مباحث رشد طبیعی جمعیت را در بر می‌گیرد.

۱۷۵. گزینه ۱ درست است.

در موضوع مورد نظر، دو بحث ترکیبی مطرح شده است. از یک سو لازم است مراحل روش تحقیق را به خوبی شناخته باشیم. تا تشخیص دهیم بررسی و تهیه نقشه شهر کرج یکی از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای است. از سوی دیگر موضوع دید ترکیبی در جغرافیا مطرح می‌شود. که بررسی گسترش فیزیکی شهر کرج نیازمند دید کل‌نگری یا ترکیبی است.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۷۶. گزینه ۲ درست است.

بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود، با جهان‌های اجتماعی دیگر تعامل و دادوستد داشته باشد، زمینه گسترش و پیشرفت خود را فراهم می‌آورد. (درس ۱۱ - فصل ۲ - ص ۹۲ - ۹۰)

۱۷۷. گزینه ۳ درست است.

تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند. به عبارت دیگر، ناسازگاری اغلب از سطح رفتارها و هنجارها آغاز می‌شود و به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.

یادآوری نکته: شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌ها، همان تعارض فرهنگی است. (درس ۱۱ - فصل ۲ - ص ۹۱)

۱۷۸. گزینه ۲ درست است.

هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد. این هویت هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید.

هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد.

هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود. (درس ۱۱ - فصل ۲ - ص ۹۰)

۱۷۹. گزینه ۱ درست است.

کاستی و خلأ معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرامی‌خواند و آن‌ها را برای عبور از مرزهای هویت فرهنگی آن تشویق می‌کنند. (درس ۱۱ - فصل ۲ - ص ۹۳)

۱۸۰. گزینه ۴ درست است.

هویت هنگامی محقق می‌شود که در میان مردم، عقاید و ارزش‌های مشترکی پدید آید.

هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد.

هرگاه عقاید و ارزش‌ها اهمیت و اعتبار خود را نزد اعضای جهان اجتماعی از دست بدهند، دوام هویت فرهنگی با چالش‌هایی مواجه می‌شود. (درس ۱۱ - فصل ۲ - ص ۹۰)

۱۸۱. گزینه ۳ درست است.

تزلزل فرهنگی می‌تواند به «بحران هویت» منجر شود. (غلط - درس ۱۱ - فصل ۲ - ص ۹۲)

یکی از نویسندگان درباره طبقه سوم می‌گوید: «چیزی نیست؛ اما می‌خواهند چیزی بشوند.» (صحیح - درس ۱۰ - فصل ۲ - ص ۸۴)

«تبلیغ و اقناع، تشویق و پاداش و تنبیه و مجازات» از روش‌های پیشگیری از کژروی و کنترل اجتماعی هستند. (غلط - درس ۹ - فصل ۲ - ص ۷۹)

تحقیقات نشان می‌دهد کودکان خطاهای خود را موجه‌تر از خطاهای دیگران می‌دانند. (غلط - درس ۸ - فصل ۲ - ص ۷۲)

(درس‌های ۱۰، ۱۱، ۸، ۹ - فصل ۲ - ص ۹۲ - ۸۴ - ۷۹ - ۷۲)

۱۸۲. گزینه ۱ درست است.

جهانی که حول ارزش‌های دنیوی و این جهانی شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد. در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد. در این جهان فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند.

- در یک جهان دینی و معنوی نیز، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.
(درس ۱۰ - فصل ۲ - ص ۸۵ - ۸۶)

۱۸۳. گزینه ۲ درست است.

-- پذیرش معیار ارزیابی گروه‌های مختلف براساس مفید بودن یا نبودن توسط عموم مردم، به پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی منجر شد. (ص ۸۴)

- افراد در بدو تولد، هویت اجتماعی انتسابی خود را به صورت انفعالی - خودشان در به دست آوردن نقشی ندارند - در محیط خانواده و ... می‌پذیرند. با گذر زمان، آن‌ها به گونه‌ای فعال، با محیط اجتماعی خود برخورد می‌کنند؛ هویت اکتسابی خود را به دست می‌آورند. (ص ۸۳)

- جهانی که حول ارزش‌های دنیوی و این جهانی (سکولار) شکل می‌گیرد، تحرک اجتماعی را در محدوده همان ارزش‌ها به رسمیت می‌شناسد. (ص ۸۵)

- مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد، تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است و مورد تشویق و تأیید جامعه نیز قرار می‌گیرد. (ص ۸۶) (درس ۱۰ - ص ۸۳ تا ۸۶)

۱۸۴. گزینه ۲ درست است.

- در این جهان اجتماعی، آدمیان متوجه اهداف دنیوی‌اند و برای رسیدن به این اهداف، از علوم تجربی استفاده می‌کنند. این علوم با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی همانند بیماری، زلزله، سیل و ... و مسلط شدن بر آن‌ها را به انسان می‌دهد. (گسترش عقلانیت ابزاری)

- رواج این دسته از کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی، مانند کنش‌های عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند.

- در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند. جهان صرفاً از مواد و موجودات خامی ساخته شده است که همه در اختیار و کنترل بشرند؛ به وسیله او به کار گرفته می‌شوند، دگرگون می‌شوند، به مصرف می‌رسند و هیچ‌گونه قداستی ندارند. (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۸)

۱۸۵. گزینه ۴ درست است.

- انسان در قبال فرهنگی که از طریق تربیت به او منتقل می‌شود، صرفاً موجودی منفعل و پذیرنده نیست، بلکه کنشگری فعال و تأثیرگذار است. انسان‌ها در هر موقعیتی که قرار می‌گیرند، ابتدا آن موقعیت را برای خود تعریف می‌کنند و به آن معنا می‌دهند و سپس در آن موقعیت دست به عمل می‌زنند. تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

- گاهی، نوعی جهان اجتماعی شکل می‌گیرد که مبتنی بر تبعیض نژادی است و گاهی در تقابل با آن، جهان اجتماعی دیگری شکل می‌گیرد که نژادها، زبان‌ها و اموری از این دست را عناصر اصلی به‌شمار نمی‌آورد. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۶)

۱۸۶. گزینه ۲ درست است.

علوم اجتماعی اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند. جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، حقیقت را به عرصه فرهنگ آرمانی خود وارد می‌کنند. حق یا باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود. حقایق هرچند خود ثابت‌اند؛ ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند. (درس ۷ - فصل ۱ - ص ۵۷)

۱۸۷. گزینه ۳ درست است.

در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر در فرآیندهای جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی نقش مهمی دارد و دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری است. (درس ۹ - فصل ۲ - ص ۸۰)

۱۸۸. گزینه ۱ درست است.

- ضرب‌المثل قدیمی «همه راه‌ها به رم ختم می‌شوند.» اشاره به جهان‌های اجتماعی در طول هم دارد.

(درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۸) (درس‌های ۵ فصل ۱ تا درس ۱۱ فصل ۲ - ص ۳۸ - ۴۱ - ۵۲ - ۷۳ - ۷۹ - ۸۵ - ۹۲)

- یکی از جامعه‌شناسان می‌گوید: سهم مردگان در ساختن جهان اجتماعی بیشتر از سهم زندگان است.
(نادرست - درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۱)
- اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد. (درست - درس ۷ - فصل ۱ - ص ۵۲)
- انبیا و اولیای الهی نیز از دیرباز درباره ابعاد الهی و فطری هویت فردی و اجتماعی انسان سخن گفته‌اند.
(نادرست - درس ۸ - فصل ۲ - ص ۷۳)
- به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند. (نادرست - درس ۹ - فصل ۲ - ص ۷۹)
- هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند. (نادرست - درس ۱۰ - فصل ۲ - ص ۸۵)
- تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی، تحول فرهنگی مثبت و تحول جامعه نبوی به جامعه اموی، تحول فرهنگی منفی است.
(نادرست - درس ۱۱ - فصل ۲ - ص ۹۲)
۱۸۹. گزینه ۴ درست است.
پیامدهای غیرارادی:
۱- به اراده افراد بستگی ندارد. ۲- قطعی هستند؛ یعنی حتماً باید انجام شوند. ۳- خود، کنش نیستند.
(درس ۱ - فصل ۱ - ص ۶ و ۷)
۱۹۰. گزینه ۴ درست است.
عقاید و ارزش‌ها، عمیق‌ترین لایه‌های جهان اجتماعی هستند. عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی عقاید کلانی هستند که بر ارزش‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارند. باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به اصل جهان، جایگاه انسان در آن و تفسیرشان از زندگی و مرگ خود، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی به حساب می‌آیند. (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۳۰)

منطق

۱۹۱. گزینه ۱ درست است.
دانش منطق می‌تواند مانع بروز برخی اشتباهات شود، ولی روش اندیشیدن را نمی‌آموزد؛ هیچ کس طراح و به‌وجود آورنده قواعد منطقی نیست. منطق، علمی ابزاری و در خدمت سایر علوم است.
۱۹۲. گزینه ۳ درست است.
لفظ کفش در «کفش‌هایم را دزد برد» و «مجبور شدم کفش‌های کهنه و قدیمی‌ام را بردارم» به دلالت مطابقه به‌کار رفته است و در عبارت «بعد از واکس زدن کفش‌ها» به دلالت تضمن به‌کار رفته است، زیرا بر بخشی از معنای خود دلالت دارد.
۱۹۳. گزینه ۴ درست است.
بیماری، عام‌تر از آنفولانزا است. پس رابطه آن‌ها عموم و خصوص مطلق است. رابطه بیماری با ویروس تباین است، زیرا دارای مصادیق مشترکی نیستند. به مصداقی که «ویروس» اطلاق شود، «بیماری» اطلاق نمی‌شود؛ زیرا خود ویروس بیماری نیست، بلکه می‌تواند موجب بیماری شود.
۱۹۴. گزینه ۴ درست است.
هر تمثیلی مغالطه نمی‌باشد، بلکه اگر به‌وجه اختلاف دو امر توجه نشود و حکم یک مورد را به دیگری سرایت دهیم و حکمی قطعی نمائیم، دچار مغالطه تمثیل ناروا می‌شویم.
۱۹۵. گزینه ۳ درست است.
در این عبارت محمول «اندک» به کل افراد موضوع که یک مجموعه معین است نسبت داده شده. پس این جمله شخصیه است.
۱۹۶. گزینه ۲ درست است.
در منطق جملاتی که انشایی هستند، یعنی پرسش یا خواسته‌های ما را مطرح می‌کنند، مورد توجه قرار نمی‌گیرند.

۱۹۷. گزینه ۲ درست است.

رابطه‌هایی که میان دو قضیه محصوره از مربع تقابل وجود دارد باید موضوع و محمول یکسان داشته باشند، ولی در سور یا نسبت و یا هر دو متفاوت باشند. در این گزینه، موضوع و محمول دو قضیه یکی نیست.

۱۹۸. گزینه ۱ درست است.

متضاد قضیه «هیچ انسانی شاعر نیست»، «هر انسانی شاعر است» و نقیض این قضیه، «بعضی انسان‌ها شاعر نیستند» است.

۱۹۹. گزینه ۳ درست است.

در تقابل تضاد، هر دو قضیه کلی هستند.

در دو قضیه متداخل اگر جزئی کاذب باشد، کلی آن هم حتما کاذب است و دو قضیه متناقض نمی‌توانند هر دو صادق باشند و نمی‌توانند هر دو کاذب باشند، بلکه یکی صادق است و دیگری کاذب.

۲۰۰. گزینه ۳ درست است.

قضیه «بعضی فلزها جیوه هستند» عکس مستوی قضیه «بعضی جیوه‌ها فلز هستند» می‌باشد و قضیه «هیچ فلزی جیوه نیست» با قضیه قبل از خود متناقض است.

۲۰۱. گزینه ۴ درست است.

در قیاس اقترانی، ممکن است یکی یا دو تا از مقدمات شرطی نیز باشند، برخی از حالت‌های آن معتبر و برخی نامعتبر هستند.

۲۰۲. گزینه ۲ درست است.

در نتیجه، «سه‌ضلعی» که دارای علامت مثبت است، در مقدمه اول دارای علامت منفی است، یعنی شرط سوم اعتبار قیاس رعایت نشده است.

۲۰۳. گزینه ۱ درست است.

۲۰۴. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه در بیت اول قضیه شرطی متصل و در بیت دوم قضیه شرطی منفصل وجود دارد.

۲۰۵. گزینه ۳ درست است.

سفید و سفیدی عیناً در دو مقدمه تکرار نشده‌اند.

از دو مقدمه سالبه، نتیجه معتبری به دست نمی‌آید و «مبنی» که حد وسط است در هر دو مقدمه دارای علامت منفی است.